

неолитно селище
КУРИЛО–КРЕМЕНИЦА

геофизични изследвания 2012

Димитър Стоев
Кирил Велковски

Петър Зидаров

Кристина Янакиева
Славчо Георгиев

Бистра Гяурова

Членове на екипа:

Иван Вайсов, Петър Зидаров, Кристина Янакиева, Славчо Георгиев,
Бистра Гяурова, Димитър Стоев, Кирил Велковски, Боян Желев,
Ивайло Николов

научен консултант: чл. кор. проф. дин. Хенриета Тодорова

История на проучванията

История на проучванията

Н. Петковъ — N. Petkov

Предисторическа боядисана керамика отъ Софийската котловина

Céramique préhistorique peinte de la vallée de Sofia

Софийската котловина въ с. и. и северната си част през неолита е била гъсто населена. Многобройни селища се редатъ отъ Милковица и между р. Искъръ и Ст. Планина, по плоското алувиално възвишение „Обрещца“ до влизането на р. Искъръ въ Искърския проломъ при с. Курилово. Многобройниятъ керамиченъ материалъ, който притежаваме отъ тези селища, доказва, че те сж били обитавани отъ народъ съ доста напреднала култура, имаща връзки съ Тракия и Северна България.

Тукъ ще разгледаме частъ отъ керамиката на софийската котловина, боядисаната, констатирана въ втория редъ на предисторическитѣ селища, разположени въ дъното на плоското възвишение, керамика, рѣзко отличаваща се отъ тази на първия редъ селища, разположени по южния наклонъ на възвишението. Тази керамика констатирахме въ няколко селища, които ясно очертаватъ пѣтя ѝ презъ софийското поле и нейните връзки чрезъ маришкия басейнъ съ Тракия, Македония и Тесалия¹⁾ и чрезъ искърското дефиле съ долното течение на Дунавъ²⁾ (обр. 11). Обаче ние не смѣтаме, че съ публикуването на настоящия трудъ ще бждемъ изчерпателни по този толкова важенъ въпросъ за предисторията на софийската котловина въ частностъ и България изобщо. Въ настоящия си трудъ ще разгледаме само материала, характеренъ за боядисаната керамика, констатиранъ въ селищата при с. Милковица („Търнава“), с. Бухово („Урсолъ“), с. Кремиковци (до и въ самото село), с. Курилово („Кременица“) и с. Реброво („Гробищата“ и „Селището“) (обр. 11).

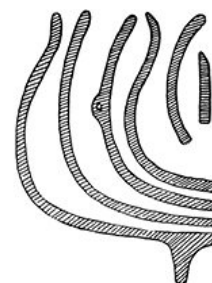
Разглежданиятъ материалъ е фрагментенъ. Цѣли сѣдове не се намериха. Преди години населението отъ горните селища е изравляло цели богато орнаментирани сѣдове, които, като непотребни, е счупвало, сж били случаитѣ изъ богатия съ културни остатаци 4 метровъ културенъ слой при Кремиковци да се изравятъ било отъ поройнитѣ дъждове било случайно отъ хора цѣли сѣдове, които въ последствие унищожавани. При с. Курилово, срещу ж. п. гара, въ селището

¹⁾ L. Rey. Observation sur les premiers habitants de la Macédoine, Bull. de Corr. Hell. 1917—1919, стр. 264—266.

²⁾ Ibid. стр. 266.

— 188 —

отъ боядисани съ геометриченъ орнаментъ сѣдове, кременни и каменни орждия, кости отъ животни и др. предмети. Както брѣгътъ, така и съседнитѣ дворове и нивитѣ предъ прогимназията изобилствуватъ съ многобройни фрагменти отъ сѣдове съ боядисанъ геометриченъ орнаментъ, типичнитѣ вжжести дръжки и кухитѣ дѣна. Намиратъ се извънредно много плоскитѣ трапецовидни каменни брадви. Отъ това селище произлизатъ два глинени идола¹⁾ и медна кирко-мотика. Констатира се само въ нивитѣ, източно отъ прогимназията, връзана керамика, аналогична на керамиката отъ селищата отъ първия редъ, разположени южно отъ селищата отъ втория редъ, характеризиращи боядисаната керамика. Въ източната частъ на селището сжщо се срѣщатъ и плетки.

Обр. 13. — Профили на сѣдове отъ Кремиковци

Обр. 14. — Фрагментъ отъ Кремиковци. Червено върху бѣла основа

Четвъртото находище се констатира въ предната с. западна частъ на курилското селище „Кременица“ (обр. 11). При случайни откопавания за кладенецъ и основи на къщата на Михалъ Захариевъ, при една дълбочина отъ 2 м., констатирахме характернитѣ вжжести дръжки, кухитѣ дѣна и множество фрагменти отъ сѣдове, украсени съ геометриченъ боядисанъ съ черна, кестенява, бѣла и тъмновинена боя орнаментъ. Намѣриха се плоски каменни брадви. Въ източната частъ на селището изобилствуватъ калѣпестигъ и плоски каменни брадви, характерните за соф. котловина вретеновидни глинени идоли и множество фрагменти отъ глинени сѣдове. Врѣзаниятъ орнаментъ е слабо застѣпенъ. Срѣщатъ се плетки отъ рокозики.

Петото селище, връзката между софийската котловина и дунавската равнина презъ искърския проломъ, се откри зѣ централната махала на

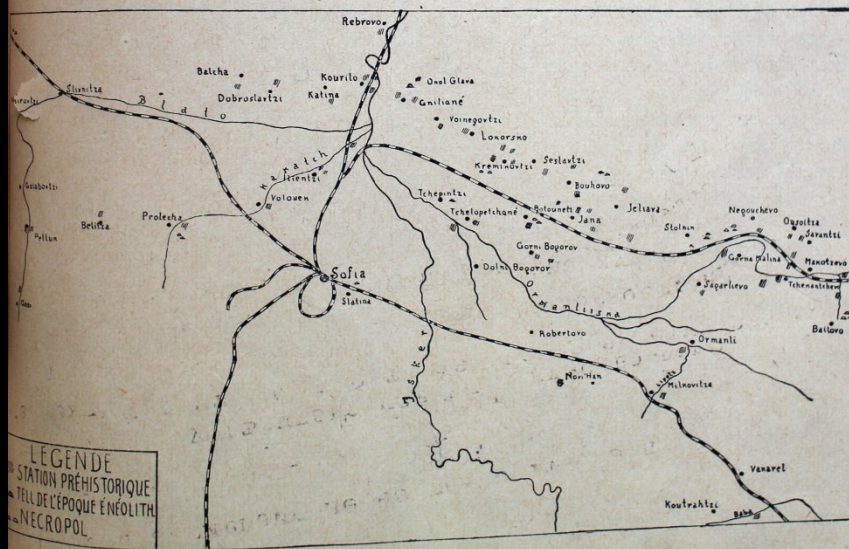
¹⁾ Р. Поповъ, Материали за проучването на предисторията на софийската котловина въ Материали за историята на София, книга V, стр. 19, обр. 23.

История на проучванията

Четвъртото находище се констатира в предната с. западна част на курилското селище „Кременица“ (обр. 11). При случайни откопавания за кладенец и основи на къщата на Михалъ Захариевъ, при една дълбочина отъ 2 м., констатирахме характернитъ вжжести дръжки, кухитъ дъна и множество фрагменти отъ съдове, украсени съ геометриченъ боядисанъ съ черна, кестенява, бѣла и тъмновинена боя орнаментъ. Намъриха се плоски каменни брадви. Въ източната част на селището изобилствуватъ калъпестигъ и плоски каменни брадви, характерните за соф. котловина вретеновидни глинени идоли и множество фрагменти отъ глинени съдове. Врѣзаниятъ орнаментъ е слабо застъпенъ. Срѣщатъ се плетки отъ рогозки.

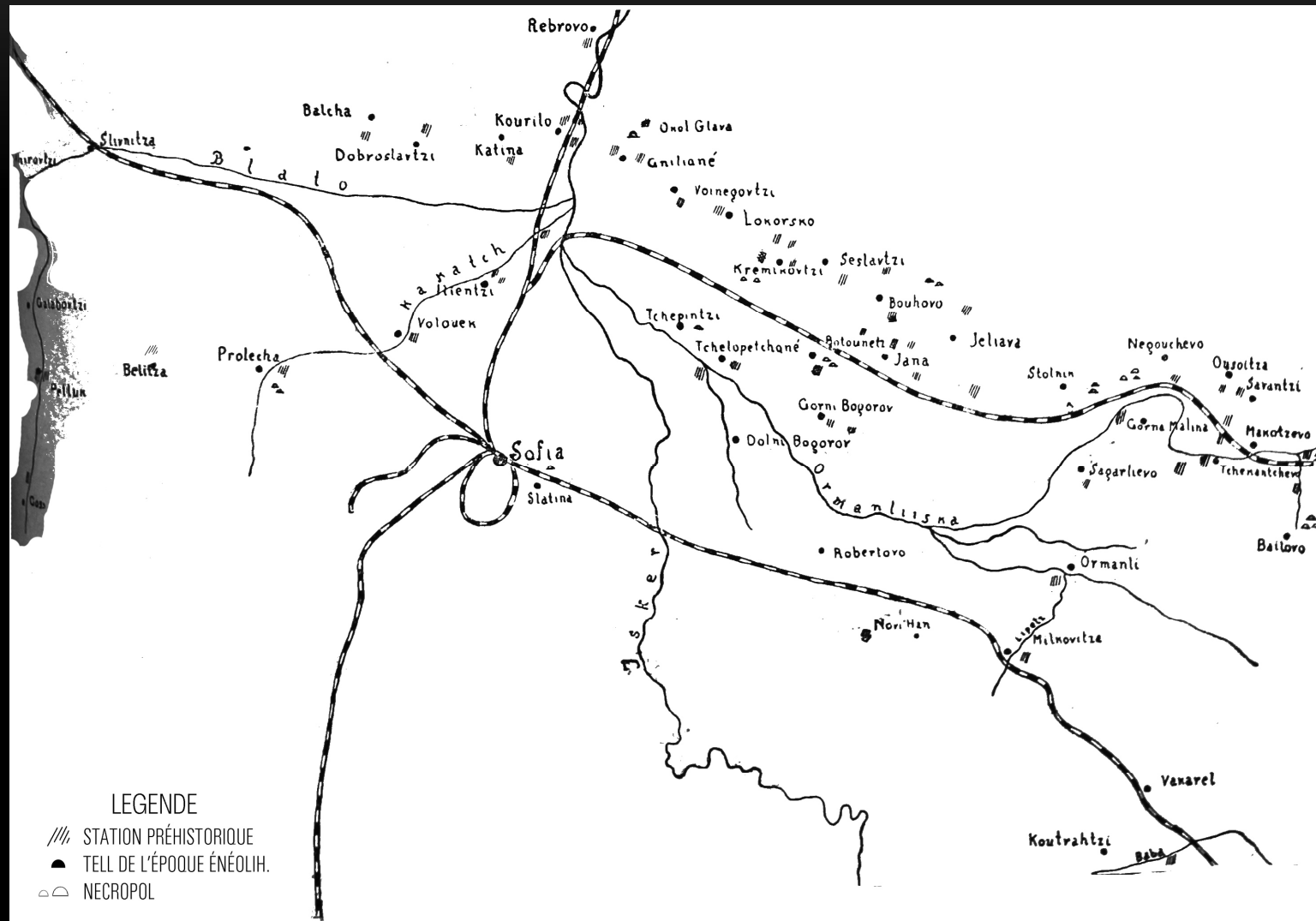
ПРЕДИСТОРИЧЕСКО ИЗСЛЕДВАНЕ
НА СОФИЙСКОТО ПОЛЕ И БЛИЗКИТЪ МУ ОКОЛНОСТИ
ОТЪ НЕДЪЛЧО ПЕТКОВЪ

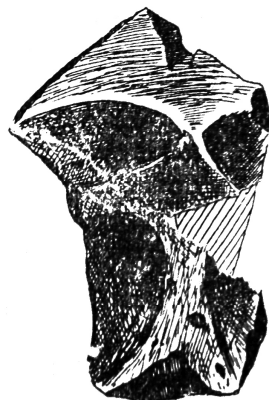
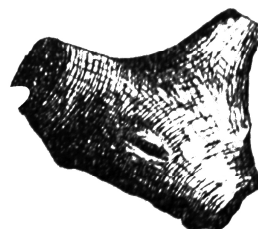
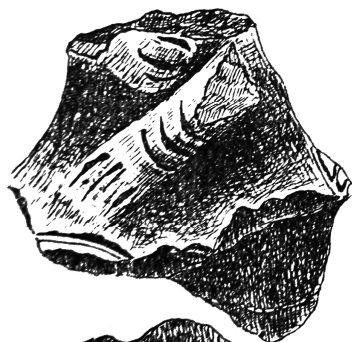
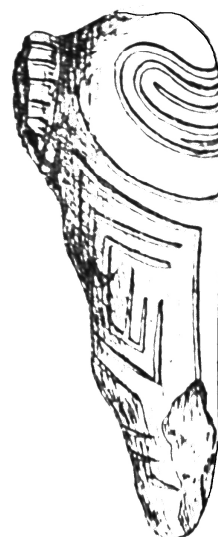
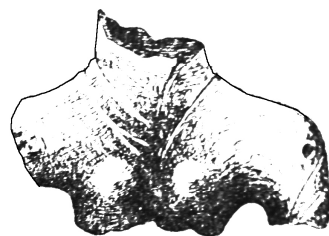
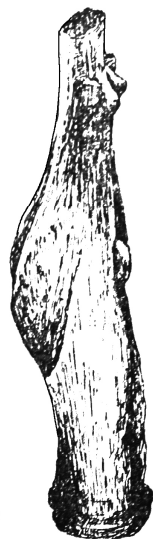
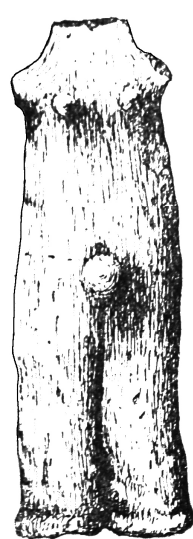
Благодарение на географическото си мѣстоположение, Софийското поле е преставало да бѣде обитавано отъ човѣка отъ най-ранни времена и до сега. Многобройнитѣ предисторически селища, открити въ сев.-източната, северната и югозападната частъ на Софийското поле говорятъ, че мѣстото край Стара-планина, отъ Вакарелската височина до влизането на р. Искъръ при пролома и изъ него, е било обитавано отъ човѣка. Избѣгвалъ мочурливите низини въ полето, той е избиралъ мѣсто за живѣне по дилувалната маса, между коритото на р. Искъръ и Стара-планина, наричана въ главната

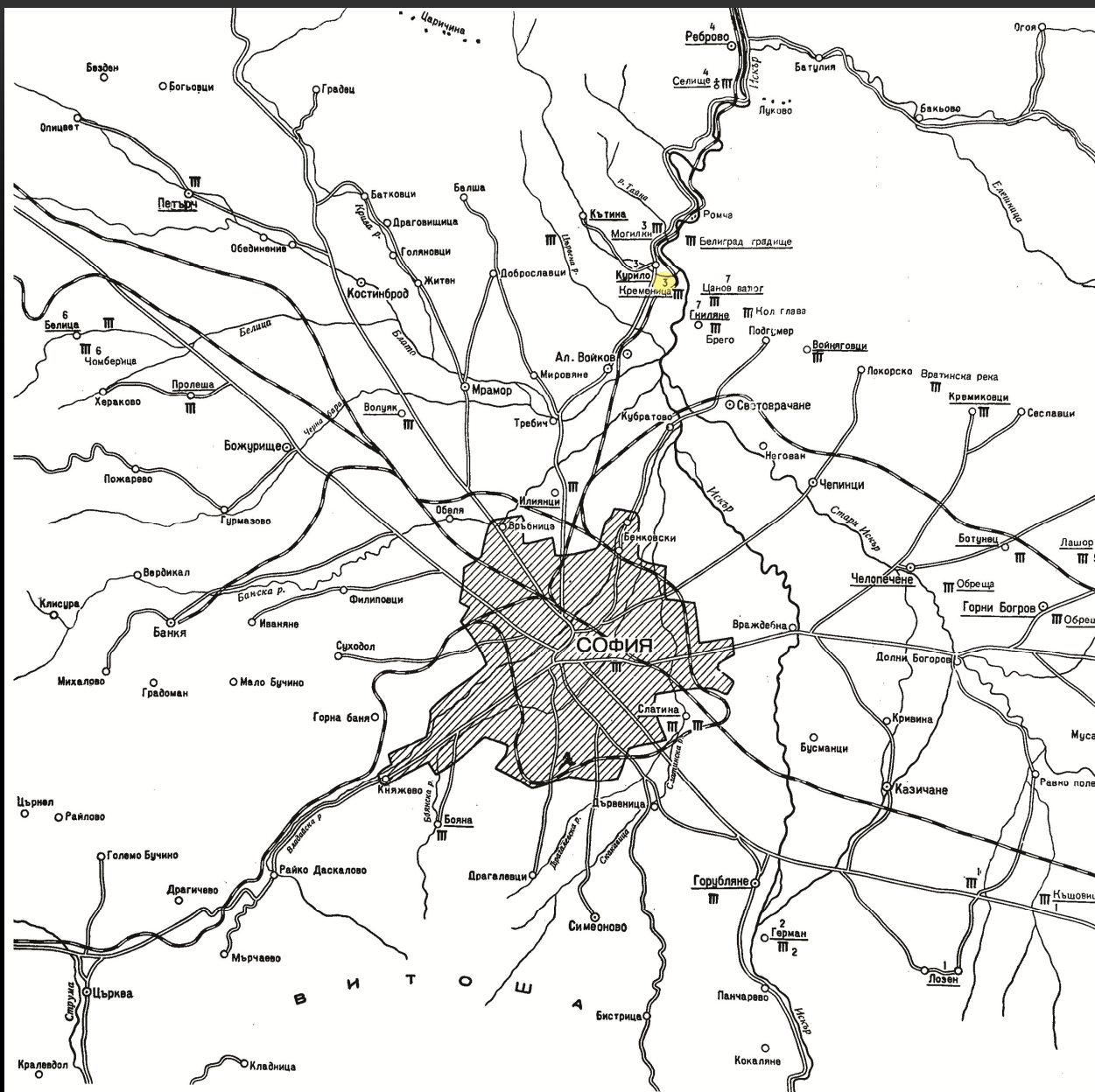

Обр. 250. — Карта на предисторическите селища и некрополи въ София̀ското поле 26*

Н. Петков 1936

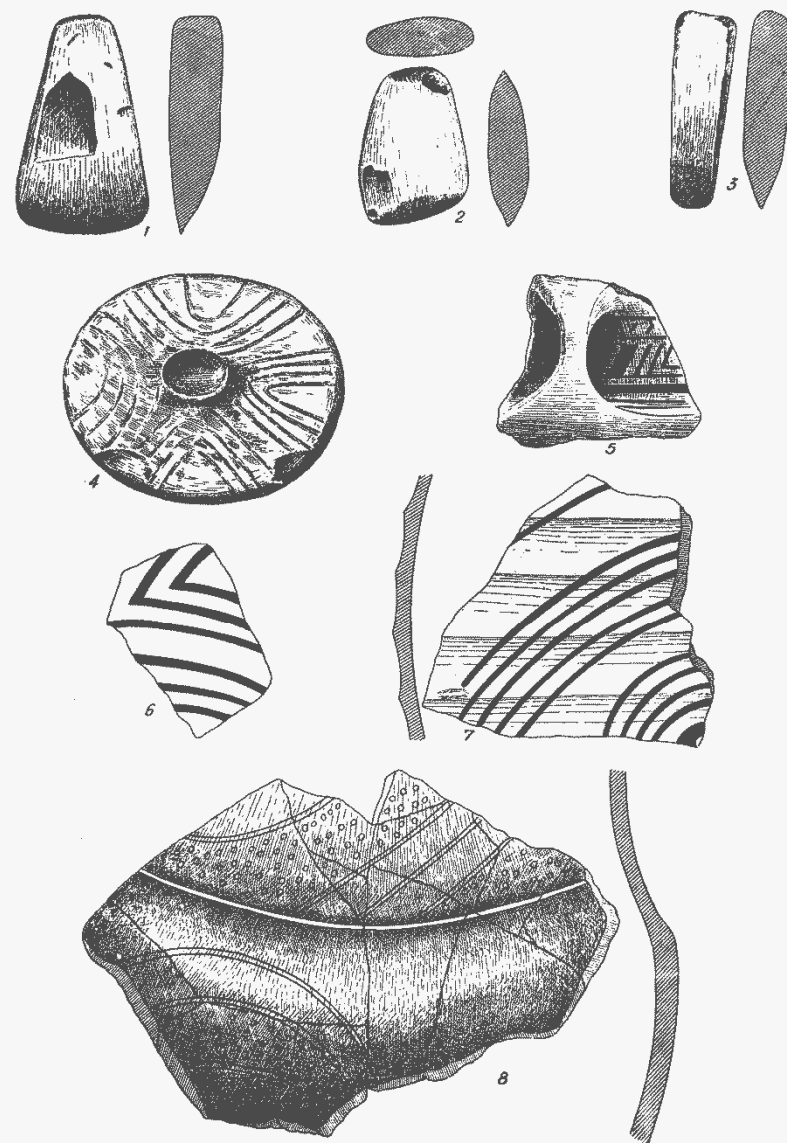

1 Карта на праисторическите селища в Софийското поле
 Carte des sites préhistoriques de la plaine de Sofia

5 Курило. Местността „Кременица“. Фрагменти от глинени съдове, украсени с винен бихромен орнамент — черни ленти, оградени с бели ивици. Каменни оръдия калъпест тип. Среден неолит.
Kourilo. Le lieu dit „Kremenitza“. Fragments de vases en argile, décorés d'un ornement lie-de-vin bichromé — bandes noires entourées de raies blanches. Outils de pierre moules. Néolithique moyen

6 Курило. Материали от Кременица (1—4, 8) и Могилки (5—7)
Kourilo. Matériaux du Kremenitza (1—4, 8) et Mogilki (5—7)

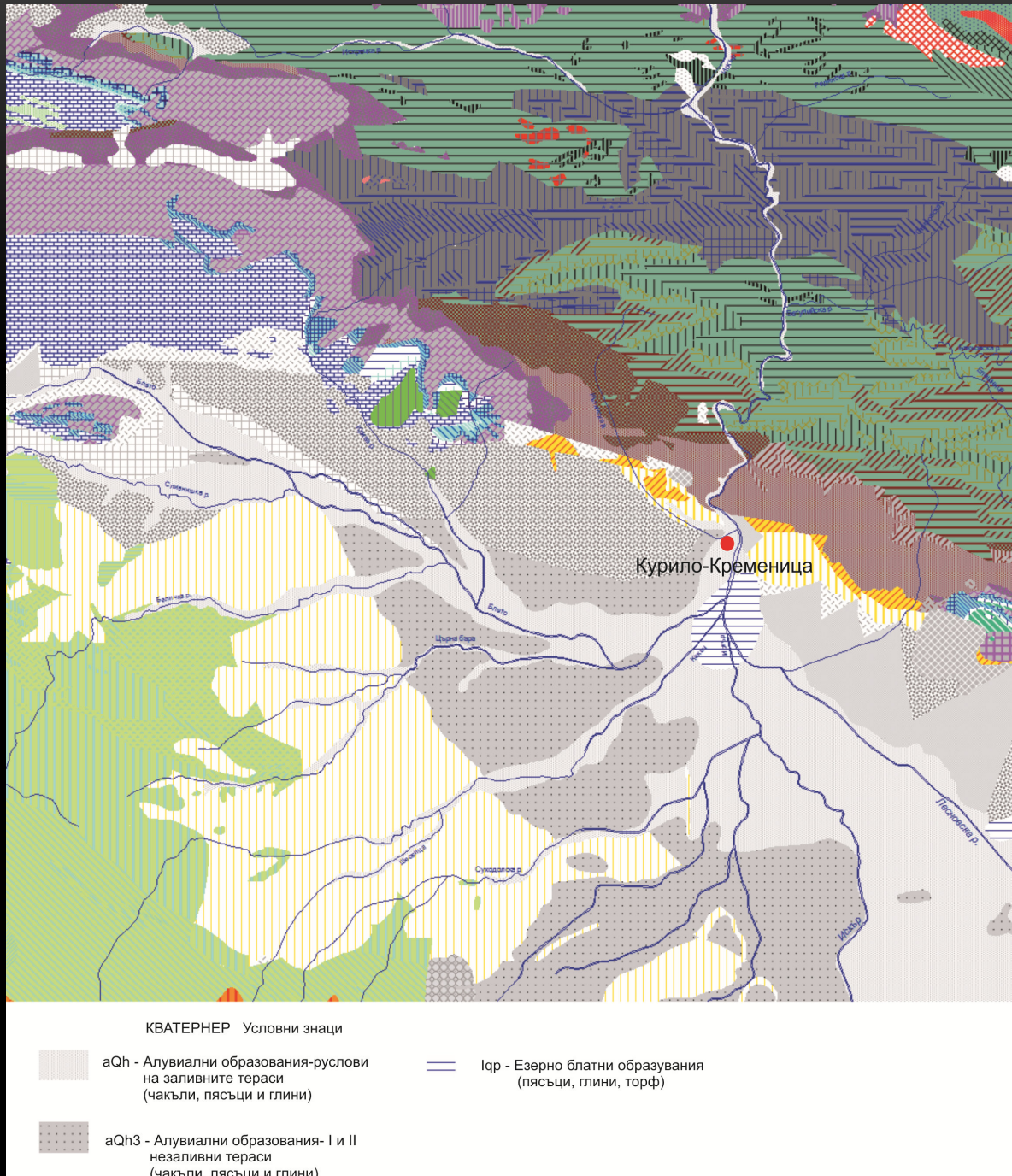
полигонова точка ГУКМ
№1677

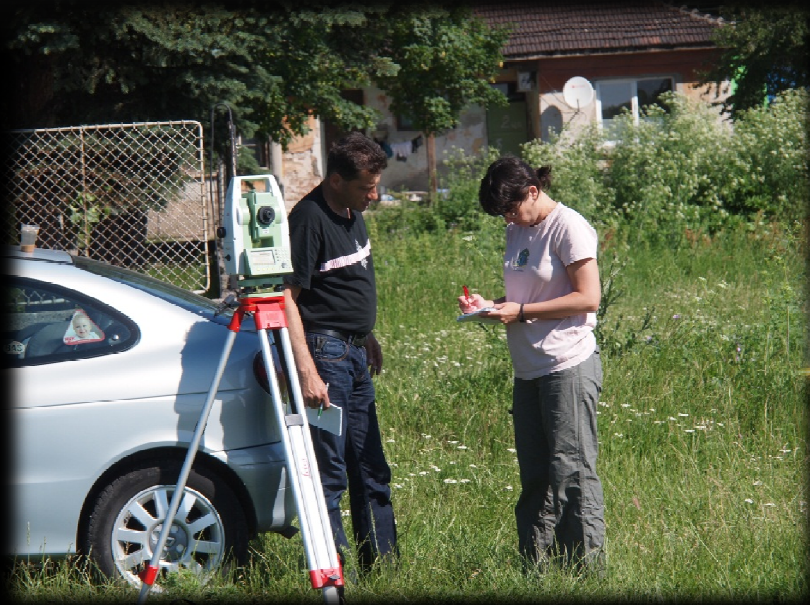

Геология

От гледна точка на геоморфологията може да се приеме, че неолитното селище Курило-Кременица е разположено върху една от ниските, заливни тераси, западно от коритото на р. Искър – между изолинии 510 и 520 м. Терасата е образувана от алувиални руслови образувания (чъкъли, пясъци и глини)

Тахиметрия

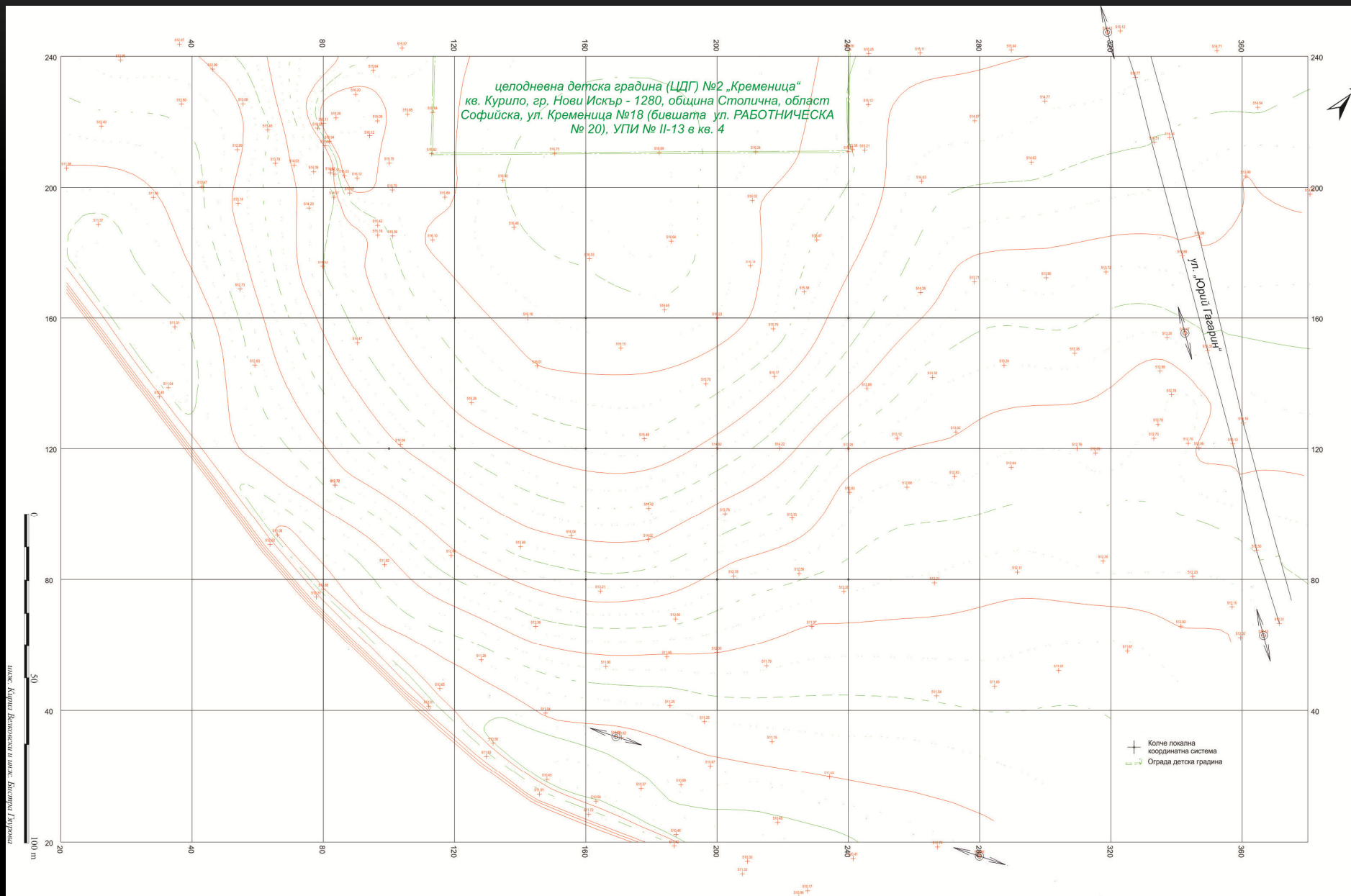

инж. Кирил Велковски и
инж. Бистра Гяурова

инж. Бистра Гяурова

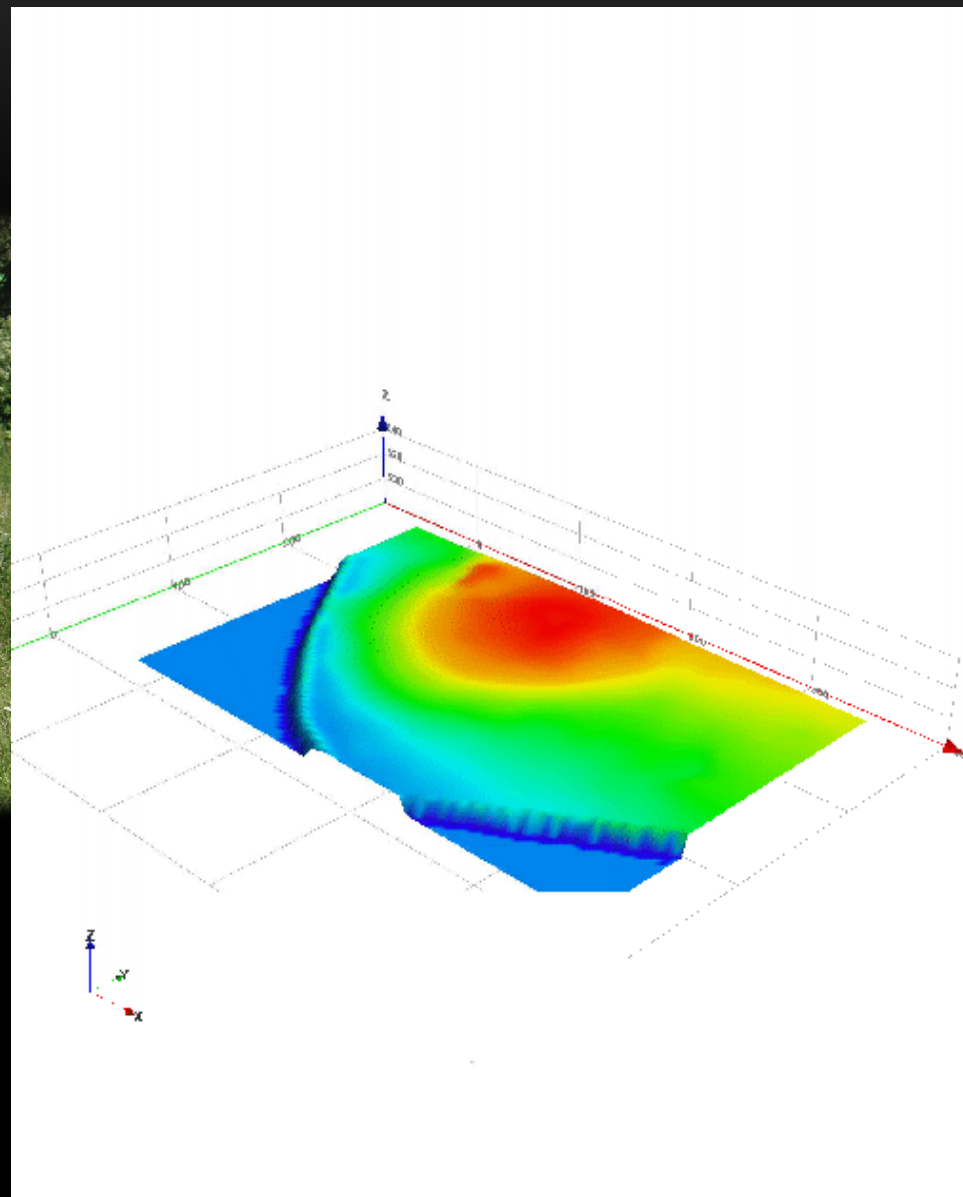
Тахиметрия

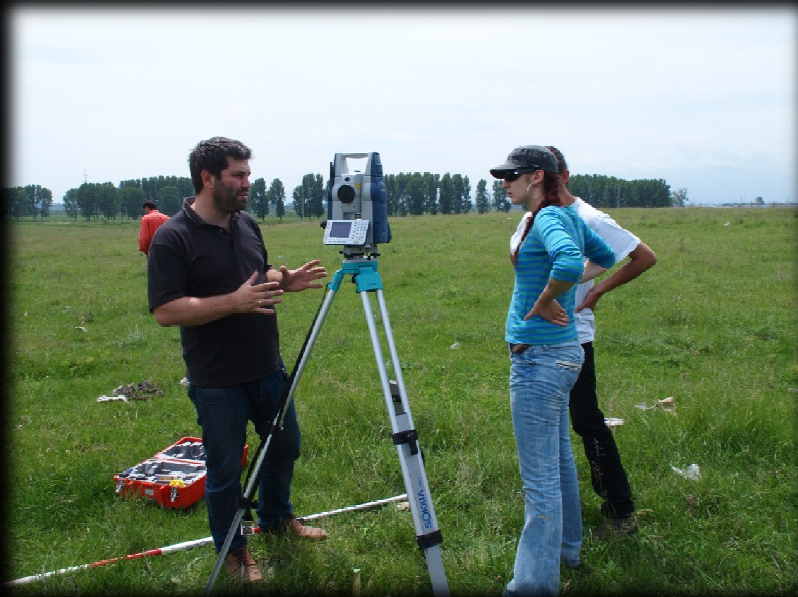
Тахиметрия

инж. Кирил Велковски и
инж. Бистра Гяурова

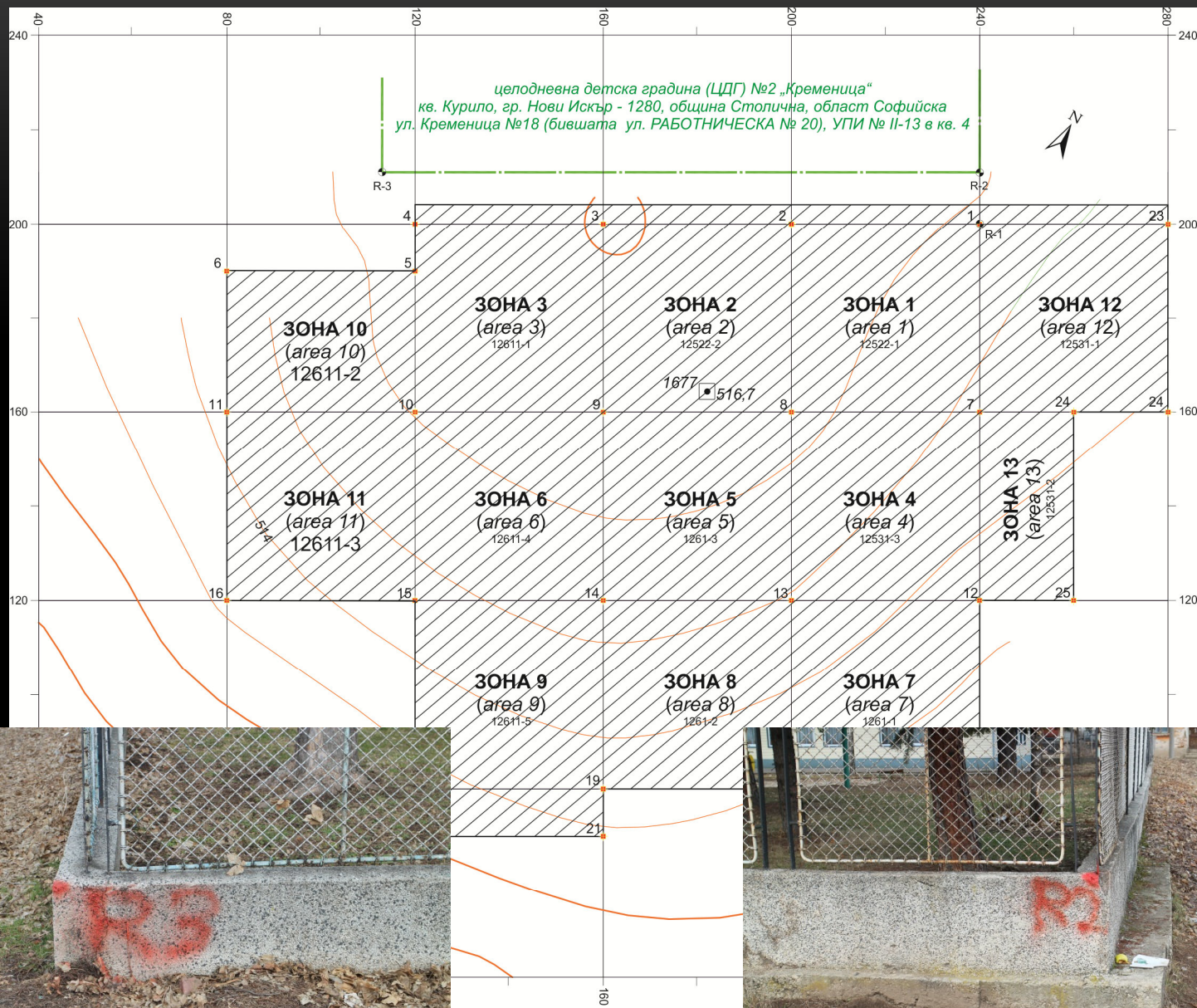
Геомагнетика

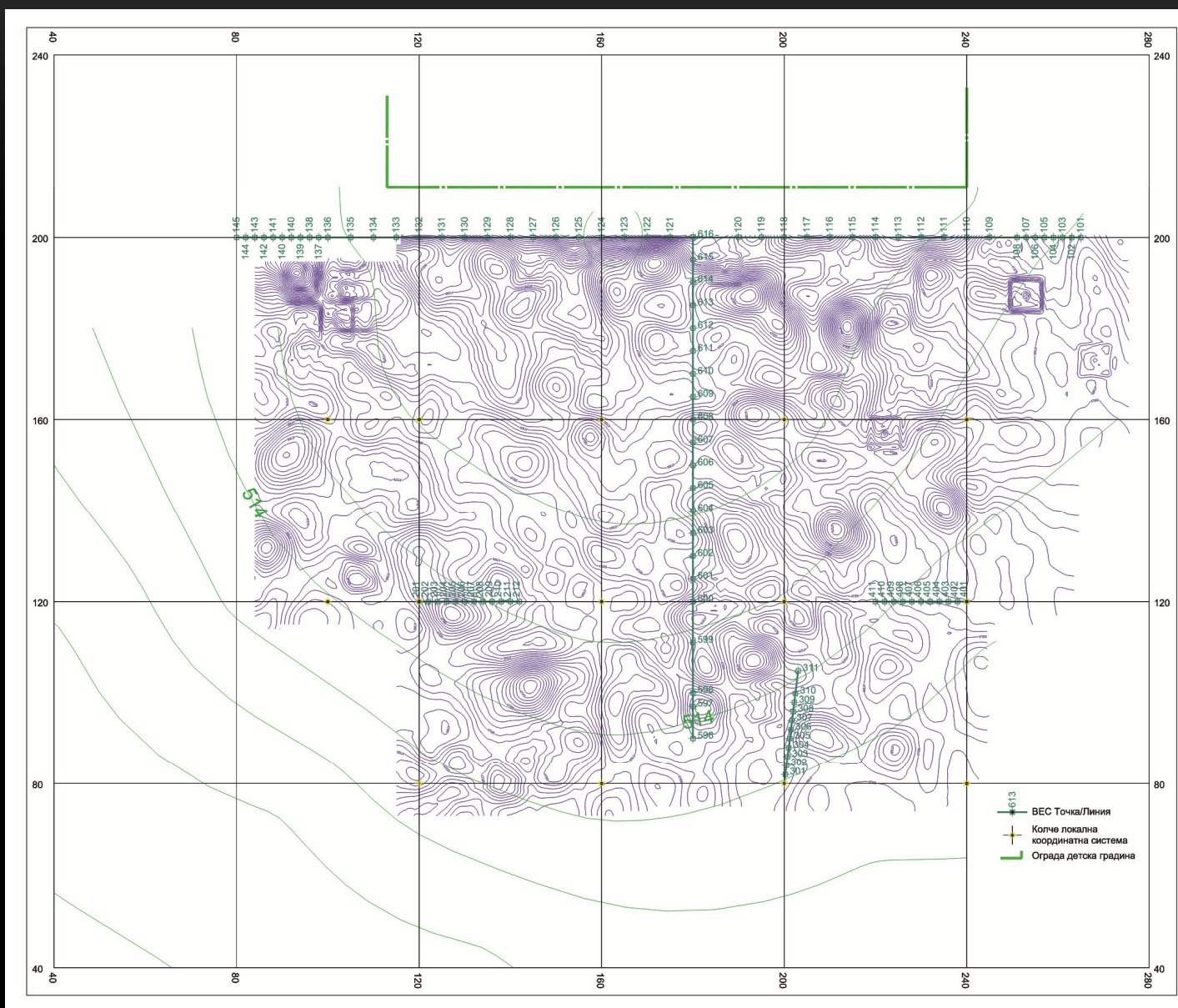
Петър Зидадов, Кристина Янакиева
и Славчо Георгиев (НБУ-София)

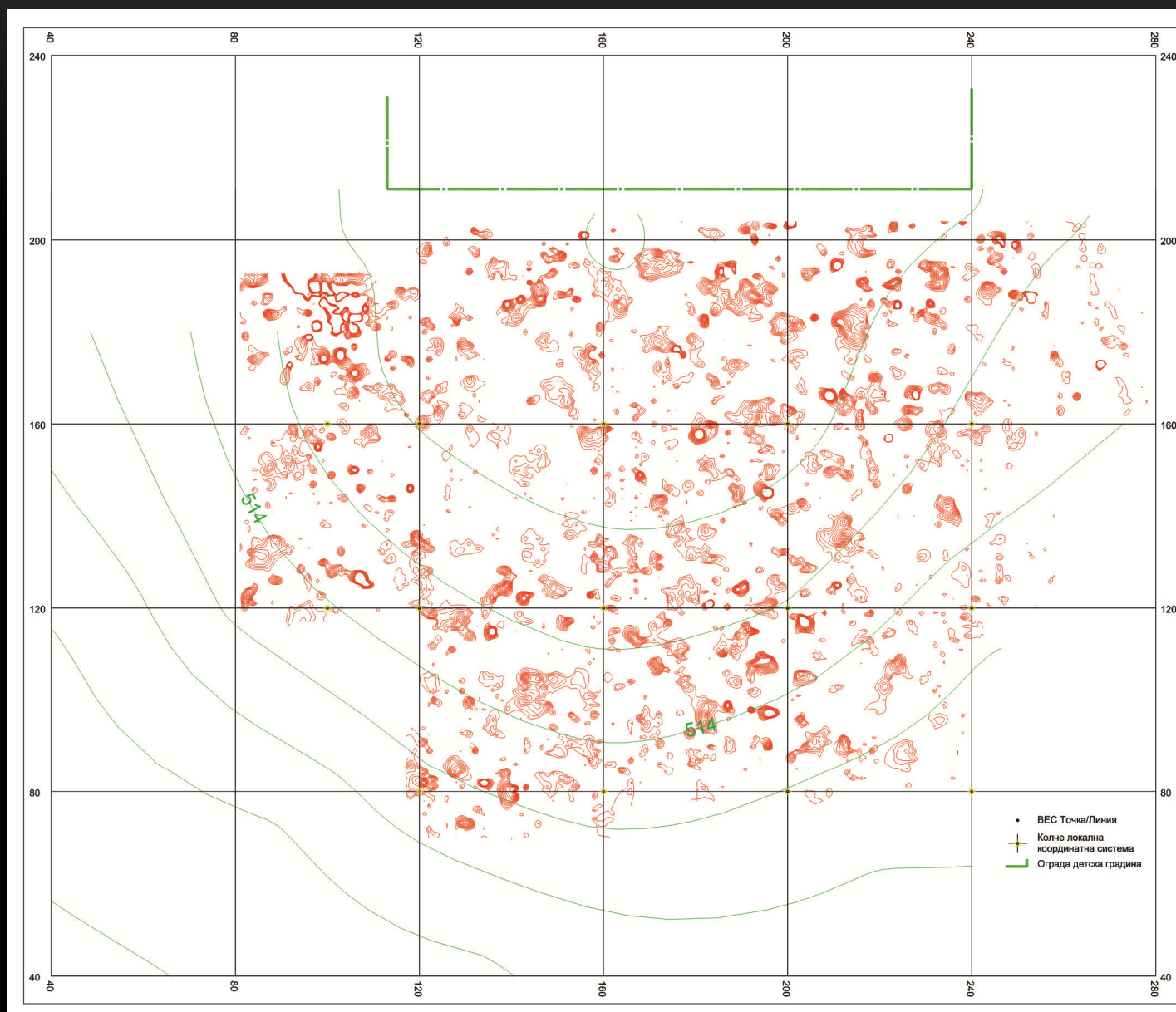
Петър Зидаров

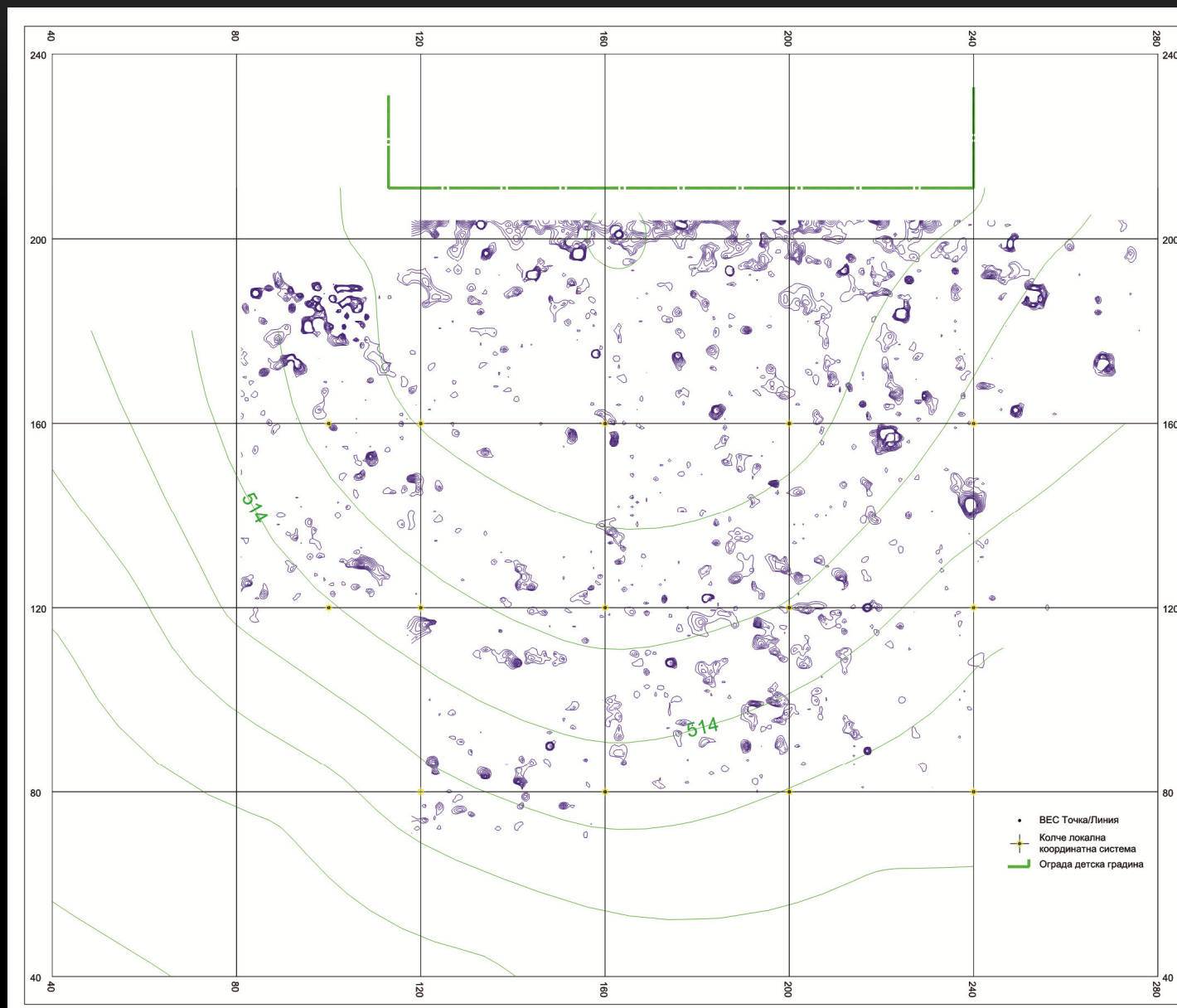
Филтриране данни с позитив + 10+

Филтриране данни с позитив + 10+

Филтриране данни с негатив - 10+

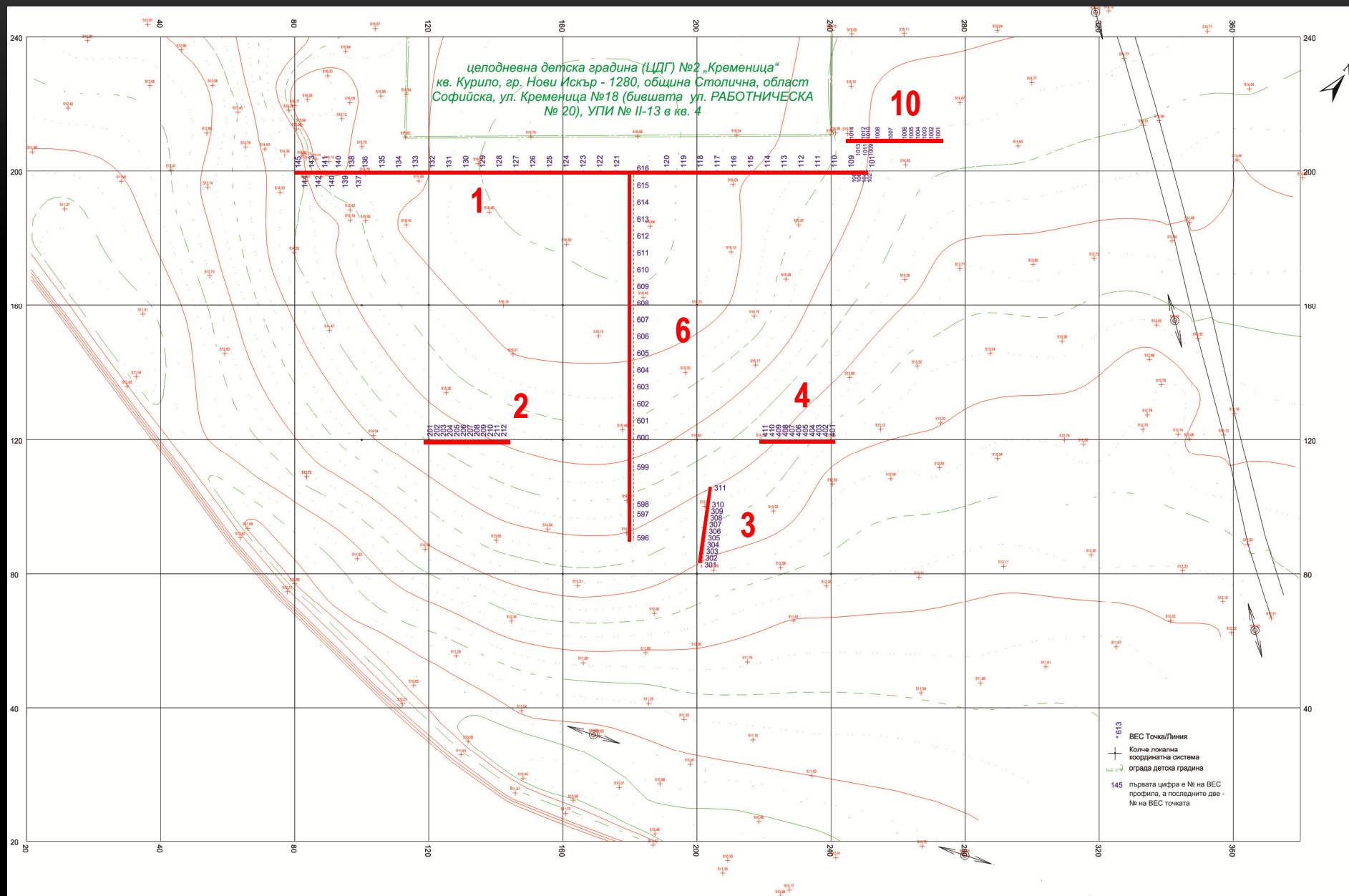
Вертикално електро сондиране (ВЕС)

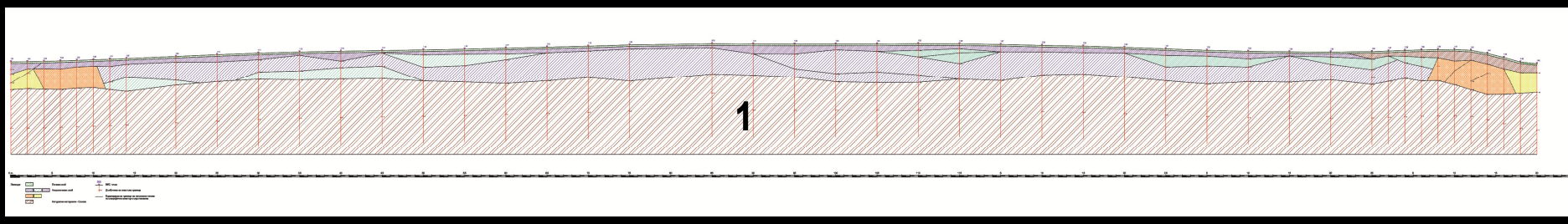
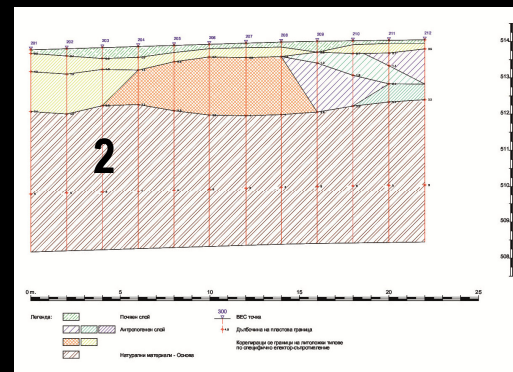
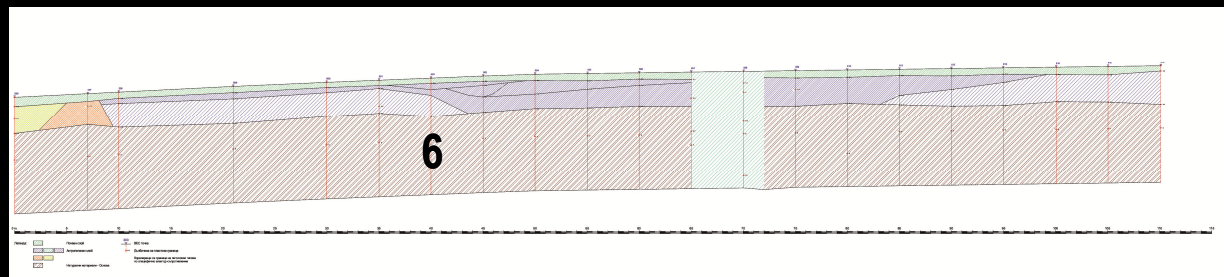
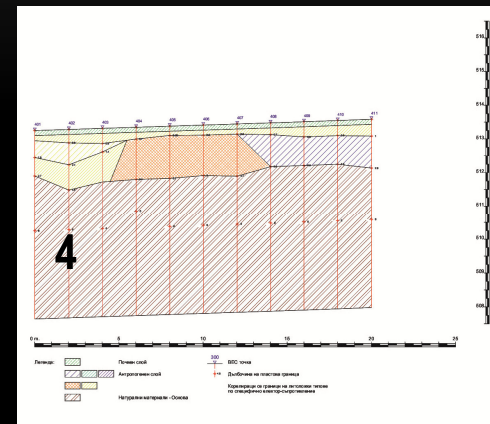
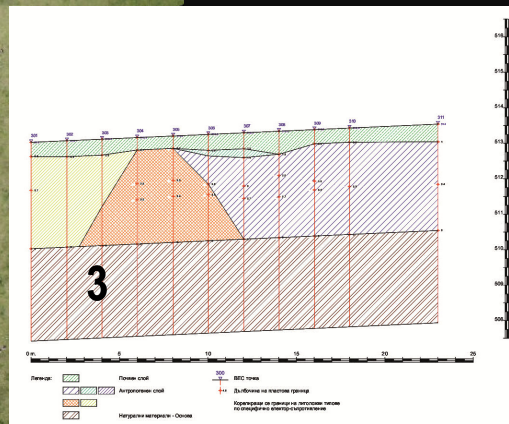
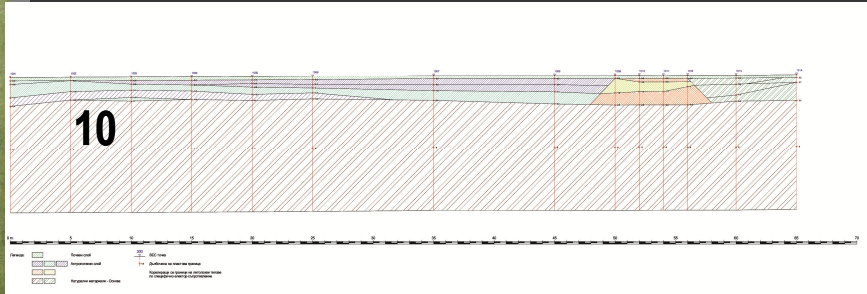
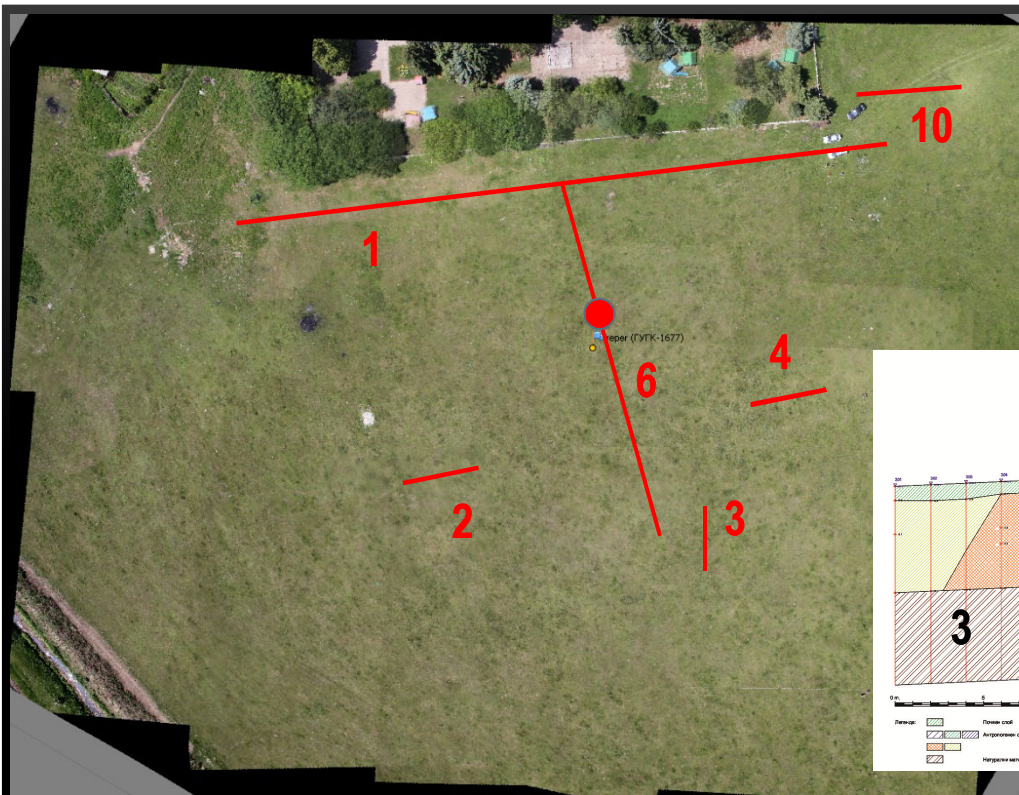

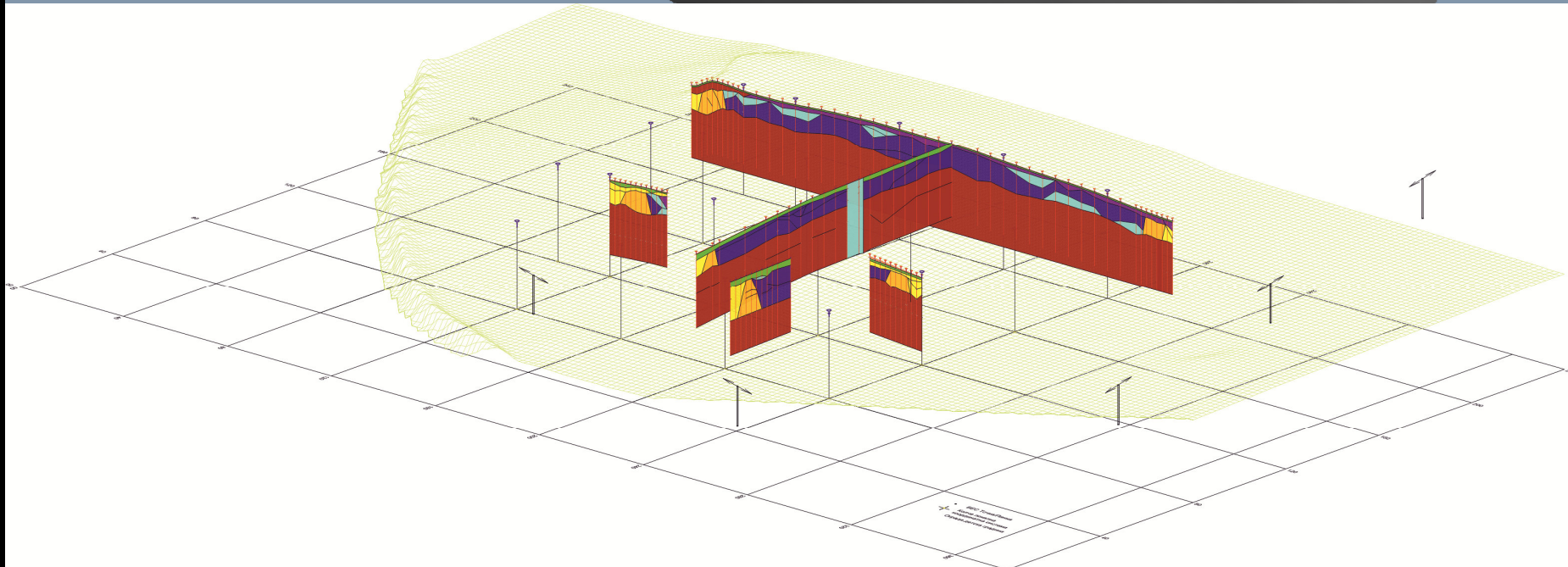
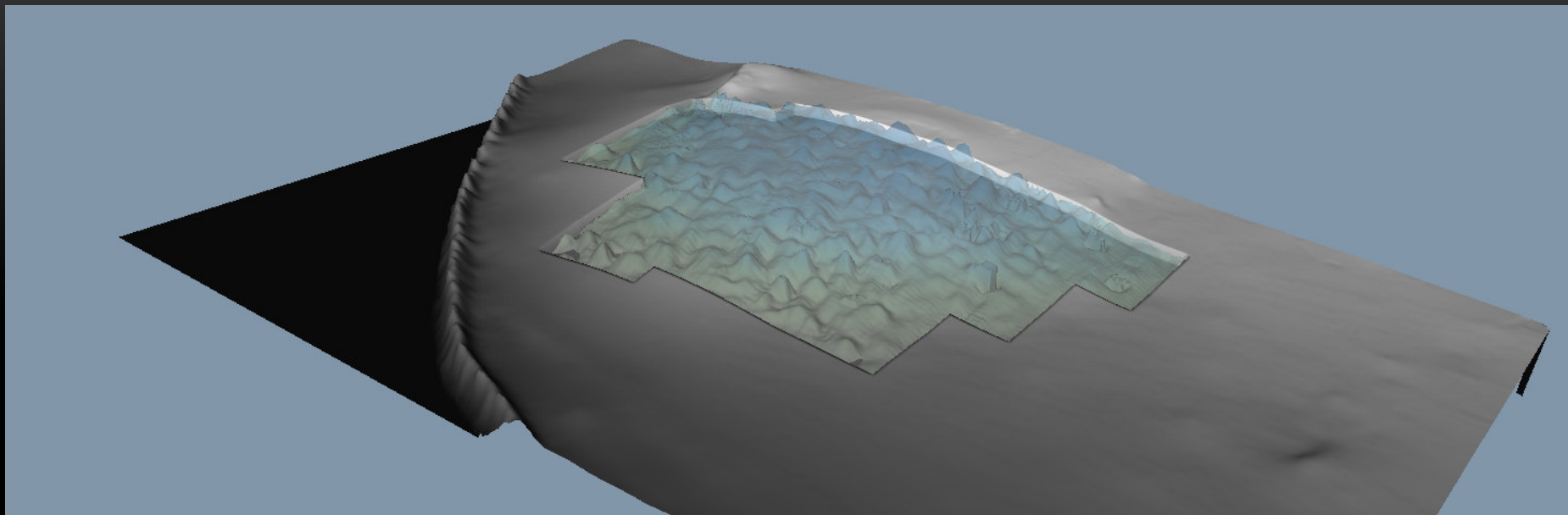
инж. Димитър Стоев

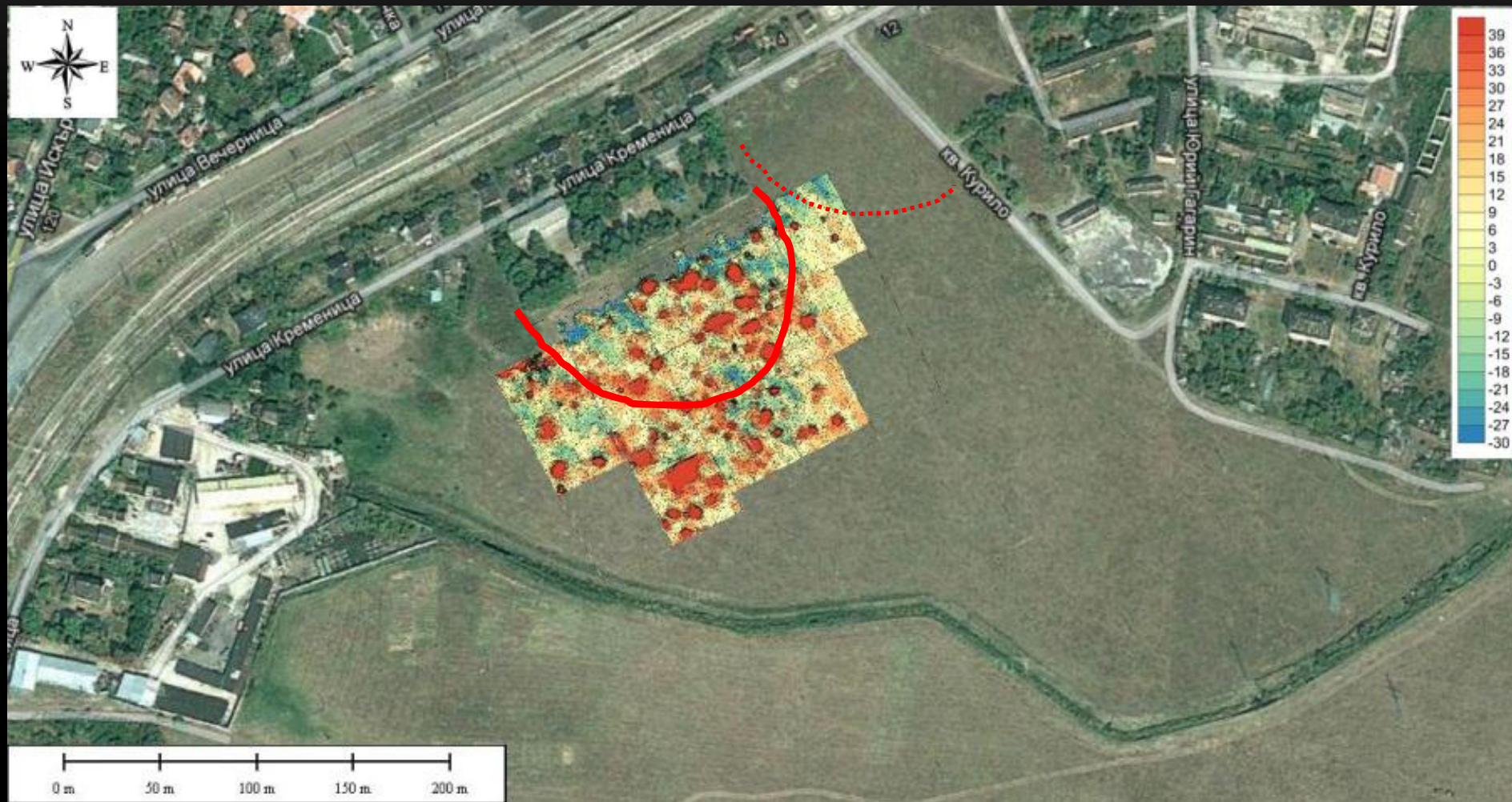

инж. Кирил Велковски

ЕКИПЪТ ВИ БЛАГОДАРИ ЗА ВНИМАНИЕТО

